

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnitva prejemam:
celo leto	K 24—
po leto	12—
četrt leta	6—
za mesec	2—
celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5—
na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (l. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Uznejmirjeni.

Na Dunaju, 28. nov.

Pogledi avstrijskih državnikov so zopet obrnjeni na Balkan in iz dunajskega časopisa je videti, da je v ministrstvu zunanjih del zavladala nervoznost in vznenirjenost.

Ko je pred kratkim ruski car navoril na svojem potu v Italijo 2000 kilometrov dolg ovinok samo da se ogne Avstrije, so se oficijozi še delajo, kakor da nima ta demonstracija nobenega sovražnega pomena. Seveda jim ni tege nihče verjel, ker je usakdo pojnil, da je postopanje ruskega cara izraz silnega nasprotja med Rusijo in Avstrijo.

Ravno tiste dni je bolgarskega kralja Ferdinanda naenkrat prijelo vrčče zanimanje za naravne krasote Srbije. Napravil je izlet na Srbsko, občudoval naravo in imel sestanek s srbskim prestolonaslednikom.

Pa ne dovolj tega. Zdaj je kralj Ferdinand nadanoma obiskal kralja Petra v Belgradu. Tisti kralj Ferdinand, ki se mu je časih vedno tako nudilo priti mimo Belgrada, da se iz okna svojega kupej ni pogledal ali pa je imel toliko časa da se je čez Rumunsko vozil na Ogrsko, je zdaj nepričakovano obiskal Belgrad in je imel tan dolge pogovore s kraljem Petrom, z ministriškim predsednikom Pasičem in z ministrom zunanjih del Milovanovicem.

Naj se ta obisk že tolmači kakor soli, toliko je gotovo, da ima svoj poštencen pomen in v tem pomenu tudi izrok vznenirjenosti dunajskih državnikov.

Zblizanje med Srbijo in Bolgarijo je danes vse drugače mogoče, kakor je bilo že pred enim letom. Časih je bilo med tema državama močno nasprotje. To je bilo tedaj, ko je bilo vsak hip pričakovati, da razpade Turčija. Tedaj so Srbji in Bolgari rekomirali zase Macedonijo in to je bil vzrok največjim razponom. Danes je Turčija poživljena, danes ni nje upanja, da pride v dozidnem času do razdelitve njenih posesti in vsled tega je odpadel glavni povod nasprotjem med Srbijo in Bolgarsko.

Nastale pa so razmere, ki upravljajo Srbijo in Bolgarsko na tesnejšo vezbo.

Srbija je v carinski vojni z Avstrijo in sicer po krvidi avstrijskih in ogrskih agrarcev, ki so preprečili dogovorjeno trgovsko pogodbo.

LISTEK.

Naši pasji prijatelji.

Polagoma postaja pasji rod dežen vse večje pozornosti in vse večji časti. Časih so bili psi dobrí samo za lov, za varstvo in za kratočasje, oda časovne razmere so tudi to prebrugačile temeljito. Pes je postal javen in socijalni faktor.

Ce vzame človek v roke kak ilustriran list, je lahko v naprej zagovljen, da dobi v njem podobno nemškega cesarja, podobno kakega zrakolova ali avtomobila in podobe policijskih psov.

Prve policijske pse so vzgojevali Belgijci. Belgijski ovjiji čuvajo žlahtnega rodu in se odlikuje po neavdovi inteligenci. Belgijci so ta pasji rod z veliko brižnostjo in počrpeljivostjo izomikali, mu razširili obzorde, izpolnili in razvili njegova loba svojstva s sistematično vzgojo in danes so ti psi glavni pomočniki policijskih organov. Kadar ne zadostujejo oku in pamet policijskega funkcionarja, tedaj pokliče na počno nos in pamet policijskega psa.

Tudi Nemci so po belgijskem zgledu postavili pse v javno službo. Seveda so porabili pse najprej za vojaške namene. Od leta 1888. ima vsak bataljon nemške armade svoj pasji

Ps tudi Bolgarska je v velikih ekonomičnih stiskah.

Do lanskega leta, ko je Bolgarska postala neodvisno kraljestvo, je lahko izvazala svoje pridelke v Turčijo, ne da bi bilo treba plačevati carino. Turčija je smatrala Bolgarsko za državo, ki je podrejena Turčiji in ji podložna in je vsled tega priznavača carinsko prostost. Ko je postala Bolgarska neodvisna in je Turčija to priznala, je bilo konec carinski prostosti. Zdaj mora Bolgarska od vrednosti izvoženega blaga plačevati 11 odstotkov carine in to je tako težko breme, da se pač ni čuditi, če išče zaslome pri Srbiji.

Ze pred več leti je sedanji ministriški predsednik Pašić poskusil ustvariti med Srbijo in Bolgarsko carinsko zvezo. Tedaj je Avstrija ta projekt ubila. Mogla je to storiti, ker ji je tedaj obstoječa trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo dala potrebno moč. Danes pa nima Avstrija trgovinske pogodbe s Srbijo in torej ne more ničesar storiti zoper zvezzo Srbije in Bolgarske.

Na Dunaju uvidevajo prav dobro, da ekonomična zveza takega značaja, kakor se pripravlja na Balkanu, ne more ostati brez političnih konsekvenč, da se mora iz nje poroditi politična alianca. Zlasti še, ker jo želi Rusija, kateri je Bolgarska rada pripravljena ustrezti že ker ji je pomagala plačati Turčiji iz proglašitve neodvisnosti nastali dolg. Sicer pa tudi v Bolgarski spoznavajo nemško nevarnost in se po pravici boje, da bi se Avstrija rada polastila Še Macedonije.

Se ena okolnost pospešuje razvoj teh novih razmer na Balkanu. Očvidno je, da išče Avstrija posebno zvezo s Turčijo in da bi rada nemoč vrgla na tehnico proti združenim močem balkanskih držav. To avstrijsko - turško ljubimkovanje ima za balkanske države svoje velike nevarnosti, proti katerim se skušajo pravčasno zavarovati.

Oficijelno se je glede obiska kralja Ferdinanda razglasilo, da je v zvezi z obiski, ki jih hoče kralj Peter napraviti na evropskih dvorih. A vznenirjenim dunajskim krogom tudi to pojasnilo ne zadostuje. Vsako konsolidiranje balkanskih držav se zdi dunajskim krogom nevarno, zlasti pa vsaka ožja politična ali ekonomična zveza. Zdaj niso zadovoljni, da bi kralj Peter napravil obiske najprej v Srbiji in v Petrogradu in po-

Izhača vsak dan zvečer izvenčni sedeži in prazniki.

Inserat velja: petrostopna petti vrvi za tečrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnitva naj se pošljajo nazivom, reklamacije, inserati itd. to je admisibilne stvari.

Pozamezan številka velja 10 vinarjev.

Na plenarni narodni brez istodobne upravnitve narodne ce se osira.

Narodna tiskarna telefon št. 25.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

ceo leta	K 25—	ceo leto	K 28—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četr leta	650		
za mesec	230	ceo leto	K 30—

Vpravljanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnitvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj), dvorišče na levo, telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Nemčijo:

ceo leto	K 28—
pol leta	13—
četr leta	650
za mesec	230

za Avstro-Ogrijo:

ceo leto

tem šele na drugih dvorih, nego zahtevajo, da mora priti najprej na Dunaj. Menda bi ga radi izigrali proti ruskemu carju, ki, potujoč v Racenig, še na avstrijska tla ni hotel stopiti.

Ta dunajska občutljivost ni drugač kot izraz velike vznenirjenosti, izvirajoče iz spoznanja, da je mednarodni položaj Avstrijije vzljetni zvezni skupnosti skrajno nezgodov, slab in nevaren.

Šentpeterski shod.

(Konec.)

Na to govor

dr. Tavčar:

V prvem delu svojega govora se je bavil s škofovimi brošuro, kakor smo že priobčili v uvodniku sobnegista lista, potem pa je nadaljeval.

Značilno je res, da se po vsem tem držajo klerikalci nam očitati nemoralnost, ko se vendar v vsem njenih postopanjih kaže znamenje tiste nemoralnosti, ki jo sami nosijo v svojem srebu. Tako je dr. Lampe v zadnjem seji deželnega šolskega sveta očital meni, da je nemoralno, kakor agitujem proti klerikalni stranki. No, da dr. Lampeta se pač jaz ne bom učil politične morale!

Spominjam naj se slučaja, ki se je dogodil v zadnjem seji deželnega šolskega sveta, ki je jasno pokazal kako škođoljini so naši klerikalci in da ni za nje večjega veselja, kakor če morejo svojega političnega nasprotnika spraviti ob kruh, ob eksistencijo, ako ga morejo uničiti. Razpisano je bilo učiteljsko mesto na mestnem deželnom liceju. Oglasili se je za to mesto en sam kompetent, ki je bil prav dobro popisan in ima vsa svojstva za to službo. Vlada ga je priporočala. Vstal pa je dr. Lampe in zahteval, da naj se to mesto novo razpiše, prošnjiku pa prošnja vrne, češ, da je to mesto nesposoben, ker se je vedel proti političnim shodom! (»Kaj pa Jare!«) Povdarjal sem, da ima Jug obilo zgledov, po katerih se je mogel ravnat, saj je ravno v klerikalni stranki veliko profesorjev, ki so se ravno s hujškanjem na političnih shodih pridobili prav posebno lepo eksistenco. In dr. Lampe je nato potem v »Slovencu« proglašil dogmo klerikalne politike, pisoč, da ni nihče, ki je pristaš narodno-nepredne stranke, sposoben za službo v deželi Kranjski. Proti takemu brezprimer-

nemu barbarstu je pač res treba najodločneje protestirati. Nikakor ne bomo trpeli, da bi na tak način kakor da bi uničili, na beraško pačico! In to rečem, da kaj takega ne bomo doživeli, dokler ne bo Šuklje cesar na Avstrijskem, dr. Lampe pa vojvoda na Kranjskem! (Burno odobravanje!)

Kar je slučaj dr. Jugov za posameznike, to so naša mesta v splošnosti. Kakor hočejo uničiti vsakega posameznika, ki se ne klanja pred farozjem, ki misli napredno, tako ne poznaš naši klerikalci nobene večje, nobene boljše, nobene slajše želje, kakor do bi uničili, na beraško pačico spravili našo Ljubljano. To je tista reč, za katero se morate vi ljubljanski meščanje zanimati z vso intenzivnostjo. Proti tej nakani, proti tej klerikalni politiki se bomo borili do zadnjega zdihljaja!

Poglejte le, kake so razmere. Klerikalna stranka dela danzadnevalna edino le v ta namen, da bi ugnobila naša mesta, pred vsemi pa naše deželno stolno mesto. Klerikalci poznaš edilo le kmeta, njemu vse, mestom pa nič! Pravilno pa je, da morata oba živeti. (Odobravanje!) Klerikalci pa hočejo pomagati edino le kmetu in to na tak način, da bi se vsled tega meščan ne mogel več gibaniti, da bi moral pogniti.

Naša dežela potrebuje na leto okrog 4,700.000 K za svoje potrebe. To je deželni proračun. Da mi pa zopet ne bodo očitali, da pretiravam, recimo, da mora imeti dežela najmanj 4,200.000 K letnih dodokov. In ce se vi sedaj vprašate, koliko plačujete k temu že sedaj, morate vedeti, da že danes plačate vi od vseh dež. hodkov najmanj 40%, t. j. odvrskih sto goldinarjev, ki jih dobi dežela, plača Ljubljana štirideset goldinarjev. Toliko plačate že danes, ko se še nič izpremenilo. Kake razmere pa bodo potem, ko se bo stvar izpremenila tako, kakor se sedaj razvija.

In res, za kmeta se je že sedaj veliko storilo. Treba je zboljšati travnike po celi deželi. Zato je treba gnojil in drugih stvari, pred vsemi pa podpor. Vam pa je treba pomisliti, da plačate vi kmetu za zboljšanje travnika, ki stane 100 goldinarjev, 40 goldinarjev! — Zboljšati hočejo tudi planine, za kar bo zopet treba velikih stroškov. Izmisliši so si zavarovalnico za živilo, kar je jako nevaren eksperiment. Živilnska

zavarovalnica daje, kakor se je po kazalo po drugih deželah, najlepšo priliko za goljufijo! Kmet bo zavarovan živno prodal, v hlev bo pa postavljal slabo, bolno živilo, in če mu pogine, bo pa zahteval zavarovalnico za prodano živilo. Ustanoviti hčajo električno centralo, deželno banko itd. in bog ve kaj bo še vse prislo. Ali vse je edino le v korist kmetu, in vi meščanje, morate vedno pomniti, da morate od vsakih sto goldinarjev, ki se bodo izdali, vi plačati najmanj štirideset! (Klici: »Kje bomo pa vzel?«) Toliko morate plačevati vede danes. Vedno vam mora biti pred očmi, da ste vi že danes tista kura, ki leže deželi zlata jajca. Ali naši klerikalci niso zadovoljni, da jima ta kura leže zlata jajca, temveč so popolnoma podobni tisti babinci, ki je zaklala kuro, katera je legla zlata jajca, misleč, da bo v njej kar naenkrat dobila celo košaro zlatih jajc. Pa ni dobila drugega, kakor prazna čreva! Bojim se, da je gospodarstvo naše klerikalne stranke prav tako obnoveni, kajti klerikalna stranka hoče ugonobiti mesta, ki ji nesejo zlata jajca, češ, da bi tako dobita vsa jajca naenkrat. To so torej stvari, ki bi vam meščanom morale delati vsakdanje skrbi, vedno morate misliti na to, da hočejo klerikalci iz mest iztisniti vse, kar rabijo za kmeta.

Pred vsem imajo tak namen z novim cestnim zakonom. Sicer je stvar omenil že predgovornik, a odpreti vam hočem se bolj očiti. Cestneva zakona namen je, da se napravijo vse ceste v deželi, dosedanje deželne in okrajne ceste, za deželne in deželne ceste, za deželne in deželne placave tri četrtine vseh stroškov, cestni okraji pa saino eno četrtino. Kaj to pomeni,

node te vi Ljubljanci sami vzdrevati!

Ne vem, ali bo prišel dolični zakon do moči, ali kakor danes kažejo razmere, nameravajo klerikalci storti vse, da bi obesili ceste po celi deželi vam na vrat, ne da bi vam pa za to kaj dali!

Zato se pa bomo napredni poslanci z vsemi silami uprli takim načinom naših klerikalev in upamo, da nas bode te volile podpirali v tem! (Burno pritrjevanje!) Meni nič tebi nič se ne damo sleči iz koče! (Zivahnodobravanje!)

Ljubljancanje že danes plačujete veliko več deželi kakor pa dobite od nje. Ali je to pravljeno? Povsod večja načelo, da tisti, kdo daje, tudi dobi. Ljubljana pa od dežele ne dobi pravzaprav prav nič. Vse si mora Ljubljana sama napravljati. Vodoval je moral napraviti sama, dežela ni dala zanj niti krajevarja, šole si mora graditi sama, dežela ne da zanje niti krajevarja, eden mestni deželi licej je dobil 6000 K podpore. Ali v zadnji seji deželnega odbora so črtali še to podporo, ker se je čutil razdaljenega vladni svetnik Detelja, in zaradi razdaljenja tega polboga so črtali to podporo! (Ogorčenje.)

Očitaj nam tudi gledališče. V zadnjem zasedanju deželnega zborna je postal referent za gledališče veliki umetnik in literat — gospod Kohi iz Brega pri Borovnici. In ta referent mi je ob neki priloki pokazal protest proti gledališču, ki se je sklenil v neki vasi, menda tam za Tomačevo. Pokazal je ta protest z obrazom, kakor bi hotel reči, češ, prijatelj, sedaj je pa konec slovenskega gledališča, kajti kmetsje iz Tomačevega so protestirali proti 12.000 K podpore za slovensko gledališče! (»Proti temu pa ne protestirajo, da vsak dan spravljam naš denar v svoje žep!«) Jaz stojim na stališču, da je naše gledališče veliko storilo za narodno probubo slovenskega ljudstva, da ima velike zasluge za kulturni napredok našega naroda! (Dobravanje!) Sedaj pa pri pridaje kmetsje s Posavja, pa pravijo, da se ne sme ničesar dati za gledališče, med tem jim vi Ljubljancanje plačate za cesto, če jo hočejo imeti, od vsakih sto goldinarjev štirideset! To je gotovo že skrajna nesramnost, če hočejo na tak krivičen način postopati proti mestu, ki plačuje samo 40% vseh deželnih dohodkov. To je škandal prve vrste in najodločnejše se bomo uprli takemu ravnanju z glasom: ne damo se odrediti niti od papeža niti od škofa!

Burno dolgotrajno dobravanje je sledilo tem besedam, na kar je g. Bončar izrekel zahvalo obema poročevalcem za njuni temeljni poročili: izrekel željo, da bi se še večkrat oglašila v okraju, in predlagal sledičo

resolucijo:

»Na shodu »Naprednega političnega in gospodarskega društva za Šentpeterski okraj«, dne 25. novembra 1909, zbrani volile najdolčejje protestirajo proti nameravemu cestnemu zakonu, s katerim se hoče odreti ljubljansko prebivalstvo, in proti novemu občinskemu volilnemu redu za deželo in mesto Ljubljano, s katerim se hočejo oporati nasi somi boj v obrambu političnih pravic in nastopu narodno naprednih poslancev v zadnjem zasedanju deželnega zborna sogasno dobrovajajo, ter jih pozivajo na skrajnega odpor in vztrajen boj v obrambo političnih pravic in gospodarskih koristi svojih volilcev. Obsojajo pa z vso ogorčenostjo nasilno, zakonolomno postopanje deželnozborske večine, posebno pa deželnega glavarja v zadnjem zasedanju deželnega zborna.«

Resolucija je bila z živahnim dobrovajanjem sprejeta soglasno, proti njej ni glasoval niti »Slovenčev« poročevalec.

Predsednik zborovanja g. dr. Švigelj je tudi izrekel zahvalo poročevalcem in pozivjal zborovalec, da naj bodo pripravljeni na stvari, ki jih pripravljajo za Ljubljano njeni nasprotniki. Ljubljana je imela sedaj med vsemi avstrijskimi mesti skoraj najmanjše občinske doklade, samo 25%. Ce se pa stori vse to, kar nameravajo klerikalci v deželnem zboru, potem pač ne bo mogoče drugače, kakor da se bodo morale zvišati ljubljanske občinske doklade, in batì se da, **poškodijo morda v petih ali šestih letih od 25% na 100%.** Ljubljana že sedaj plačuje nad 40% vseh deželnih dohodkov, kar pride v prid deželi. Res je sicer, da živimo meščanje od kmeta (Klic: »Pa za naš denar!«), toda od dežele ne dobitimo ničesar, in če plačujemo 40% vseh deželnih dohodkov, je to za nas le pasiven efekt. Končno izreče še enkrat zahvalo obema poslancema dr. Ivanu Tavčarju in Josipu Turku. (Dolgotrajno dobravanje in klic: »Živio dr. Tavčar, živio Turk!«).

Gospodarske zadeve.

Poslanec Turk je nato izvajal, da bo društvo v kratkem stopilo pred občinski svet s prošnjo za podprtjanje kanala od mitnice pa do Accettove hiše. Silno potrebna je tudi politička stražnica na starem orosotor-

Naj bi ostala ona v Vodmatu za Vodmat, a za Sv. Petra oesto naj bi se namestila zopet tam, kjer je bila že prej. Nujno potrebno je tudi zboljšanje ulične razsvetljave od Radeckega cesta pa do Martinove ceste. Stvar je tem lažja, ker se ravno sedaj polagajo cevi za plinovo razsvetljavo in, je izvedljiva z veliko manjimi stroški, kakor pa sicer. Prosi podupana dr. Tavčarja, da bi se tedaj, ko pride stvar v občinski svet, zavzel zanjo, kar ta tudi obljubi.

Ker je bil s tem dnevni red končan, se je predsednik zahvalil zborovalem za obilno udeležbo, jih pozval, da naj se tudi vdrugo, ko jih bo sklicalo društvo k zborovanju, udeleže zborovanja v čim največjem številu, in zaključil zborovanje.

Politični položaj.

Češki radikalci.

D u n a j , 27. novembra. Češki radikalci se imeli sejo, na kateri so definitivno sklenili podati obtožbo na ministra Hohenbergerja. Sklenili so izdelati tudi sistematičen načrt za delo v varstvu čeških manjšin na Nižje Avstrijskem. Posvetovali so se tudi o taktiki, ki naj jo zavamejo, če bodo ostale slovanske stranke dovolile prvo branje proračunskega provizorija.

Poljski klub.

L v o v , 27. novembra. »Slowo poljske« javlja, da poljski narodni demokrati zahtevajo, da se ustvari nad strankami stojecima narodna vrhovna instanca, kateri bi se morale pokoriti vse politične stranke. Predlog je naperjen naravnost proti Stainiskemu, ki je delal svojo »Slowanski Enoti« prijazno politiko ne glede na mnenje večine Poljskega kluba.

Križna na Ogrskem.

Avdijence.

D u n a j , 27. novembra. Wekerle je bil ob 2., Tisza pa ob 3. pop. sprejet pri cesarju v avdijenci. Tisza nikakor se neče stopiti iz svoje rezerve in vzeti rešitev krize v roko. To je povedal tudi cesarju v avdijenci. Prosil je cesarja naj ne rešeflira nanj in ne priporočil grofa Andrassyja. Wekerle je Tisza zaradi tega priporočil cesarju, ker Tisza ni engažiran v vojaških vprašanjih in mu ni treba — kakor Wekerlu in Andrassyju — vzdržavati zahteve po koncesijah.

Weberova avdijence je trajala nekaj nad pol ure, Tisza pa nad eno uro. Cuje se, da sta avdijenci bili zgolj informativnega značaja.

D u n a j , 27. novembra. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je cesar Tiszi naročil, naj v Budimpešti skuša nasprotja med kromo in vlado poravnati in pripraviti mirno rešitev krize. Je malo upanja, da bi akcija Tisza imela kaj uspeha. — Tisza bo moral javiti cesarju, če sploh sprejme ponujano nalogu, da brez koncesij na Ogrskem ne bo miru. Noben politik ne bo mogel s praznimi rokami sestaviti kabina. Ker pa cesar vsako koncesijo v vojaških stvareh energično odklanja, je nemogoče najti most med kromo in parlamentom. Eno je gotovo, to namreč, kar je cesar povedal Tiszi: da hoče rešiti krizo parlamentarnim in ustavnim potom z današnjo večino, ki bi imela namen, začeti boj z Justhovo stranko potom poziva na navod v obliki novih volitev.

B u d i m p e š t a , 27. novembra. Glede na nameravano avdijenco Justhovo je baje dejal Košut: Če bo Justh res sprejet v avdijenci, bi to moral vsakega le veseliti, ki si želi rešitev ravno tako kakor jaz. Dobro bi bilo, če bi vladar neposredno spoznal stalščin in mnenje Justhovo. Se boljše pa bi bilo, če bi Justh iz lastnih ust kraljevih slišal, kakšno mnenje ima vladar o tem stališču.

Zastrupljalec Hofrichter.

Ni vse zlato, kar se sveti. Oficirski stan hoče veljati za etet narodov, za prvi in najdolčejši stan. Ker oficirjev tega prvenstva ne morejo reklamirati iz naslova kulturne, politične, socijalne ali ekonomične nadveljavje, ga reklamirajo iz naslova brezimadežnega gentlemanstva vsakega posameznega njihovega padnika. Sedaj pa je iz vrst tega stanu in sicer iz vrst generalnoštavnih oficirjev izsel mož, ki ga je prištet med največje zločince naše dobe, človek, ki je hotel iz same zavisti in častilnost zastrupiti celo vrsto oficirjev, celo vrsto tovarišev, ki mu niso nič zaleda sterili, ki so imeli le malo več sreče, kakor on. Adolf Hofrichter je sam oficirski sin; vzgojen je bil v vojaških solah in je živel vedno edino in izključno v vojaških krogih. Čudno je, da se je mogel v teh krogih toliko let vzdržati in si pridobil tako moralno kvalifikacijo, da je bil sprejet v najvišjo vojaško šolo. Tudi najvirtuznejši hinavec namreč ni v stanu prikrivati leta in leta svojega značaja in varati »ova-

rije in predpostavljene. Tako »popolnega« hinavca ni na svetu; tudi največji hinavec ima trenotke, »ko se z besedami in z dejaniji izda in pokaze takoreč v negoti. Kako torej, da se je mogel vzdržati toliko časa med oficirij moč, ki je zdaj razkrinan kot uprav stršen ludodelec? Hofrichter je hotel zastrupiti vse tiste svoje tovarise in sošolce, ki so imeli srečo, da so pred njim prišli v generalni štab. Storil je to v nadu, da pride on na eno teh mest. Motiv njegovemu groznemu dejanju je torej gola zavist. Slučaj je nanesel, da je Hofrichterjev atentat zahteval le eno človeško žrtev, da je umrl samo stotnik Mader, a ta okolnost nič ne ublažuje storjenega dejanja. Hofrichter je svoj atentat uprizoril s pravu rafiniranostjo. To priča že dejstva, da je Hofrichter upal zastrupiti svoje žrtev najlagljije na ta način, da jim pošte strup v obliki sredstva zoper opešano spolno zmožnost. Kaj je nekaj nad 30 let starim oficirjem spolna zmožnost že tako izrabljena, da jim je treba takih sredstev? Nadporočnik Hofrichter je človek, ki ga njegova izobrazba kot absolutno najvišje vojaške šole visoko dviga nad druge oficirje. A ta izobraženi mož je stal na ravni stopnji onih srednjeveških hujen, ki so zastrupljale javne vodnjake. Hofrichter ni storil svojega atentata v trenotku posebnega razburjenja, ko človek že nima več samega sebe v oblasti, marveč ga je storil premišljen, hladnokrvno in preračunjeno. Hofrichter, ki je nameraval zastrupiti eno maso, je uprav monstrum naravne propasti. Bili so časi, ko je bilo zastrupljenje mnogo rabljeno sredstvo, iznenediti se nasprotnikov in ko je aqua toffana igrala veliko vlogo, a v novih časih ni znan slučaj, da bi bil omikan človek iz odličnega družabnega kroga storil kaj takega, kakor sedaj nadporočnik Adolf Hofrichter. Ni vse zlato, kar se sveti. Poleg vse časti vrednih mož so prišli v oficirski stan tudi ljudje, kakor ta Adolf Hofrichter in pa ritmojer Junga, ki je hotel z dinamitno bombo usmrtil svojega ljubezenskega tekmeča, oba podla in zavratna možilka. Kdo bi pa hotel ta žalostna dejstva kolikorje generalizirati, bi storil oficirskemu stanu smrtno krivo. Celih dvanajst dni sta policija in generalni štab iskala Hofrichterja. Vse okoliščine so kazale, da je mogel atentat storiti samo kak oficir in nične drugi. Ko bi bil sum padel na kakega civilista, bi bili na stotini osušnjencev aretrirali. Toda z oficirji se ne postopa tako kakor s civilisti. Preiskava se je vršila tiho, prav kakor bi hotel storilec pustiti časa, da se sam ustrelji. A ker se ni in ker je bil dokaz po indiciji skoraj doprišen, so ga poklicali na zaslišanje in ga potem zaprli. Odpeljali so ga na Dunaj. Da je Hofrichter storilec atentata, pričajo sledenje dejstva: Dognalo se je, da je kupil papir in škatljice pri trgovcu, h katerim je zahajal in ki se drugod več ne dober. Izkazalo se je, kje je kupil oblatne pušice, v katere je dal strup. Pri njemu se je dobilo še več takih škatljic in dobil se je tudi hektografski aparat, na katerem je napravil posnetek pisem, ki jih je razposlal. Hofrichterjeva pisava se njema s pisavo na pismih, ki so jih dobili smerti namenjeni oficirji. Dognalo se je, da je Hofrichter kupil v Linetu 30 oblatnih pušic; 20 jih je porabil za razposlatev strupa, 10 so jih dobili še pri njem. Trgovce Ploj v Linetu je spoznal v Hofrichterju tistega oficirja, ki je pri njem škatljice kupil, v katerih je bil strup razpoleten. Hofrichter je vpletel razpolust za Reichenau, pa se je v noči od 13. na 14. t. m. peljal skrivaj na Dunaj. Dobila se je priča, ki je videla, da je še Hofrichter peš v mesto v oni smeri, koder so bila isti dan in ob isti uri oddana pisma s strupom. Svoji ženi, bivajoči na Dunaju, pa je reklo, da se je od kolodvora pripeljal z vozom. Ta indicija so uprav uničevalna za Hofrichterja. Pri zaslišanju je bil ta čudovito miren in hladnokrvan. Hofrichter dosegel čina ni prisnjal, vendor je toliko momentov že tu, da ga v vso gotovostjo smatrala za storilec. Hofrichter ne taji, da je kupil one škatljice, vendor trdi, da jih je kupil za svojo soprogo, ki jih potrebuje za sivjanje. Tudi ne taji, da je kupil oblate, toda pravi, da jih je rabil za svojega psa, kateremu je v njih dajal zdravila zoper gliuste. Pri svojem zagovoru se je zapletel v raznolikosti skupnosti in obrazovali. — Končno je spregovoril o razmerah v državnem in deželnem zboru. V državnem zboru se sedaj kaže, da so tudi klerikalci spredeli, da tako moč, kakor je »Slovenska Enota« več doseže z opozicijo, kakor z obstrukcijo. Vsi smo edini v tem, da treba strmolagativi nemško vlogo Bienerthovo. Nastop naše stranke v deželnem zboru je imel ta namen, da dovede večini, da ne sme moči zlorabljati za svojo stranko, ampak da ima tudi ona dolžnost, da je pravljena in poštlena. Govornik mej primeri o krivičnosti deželnega odbora navaja, kako se je oddalo delo za vzdrževanje neke ceste v selški dolini raje mnogo dražjemu klerikalcu, kakor cenejšemu naprednemu ponudniku. (Burno dobrovanje!) — Nato se je oglašil poslanec Demšar. V mognem se strinja z gosp. dr. Žerjavom, pa ne ve, ali ta govori imenom stranke, ali imenom »mladih«. Napredna stranka je bila proti kmetu zastrupljena. (Klic: Kaj pa si ti v državnem zboru že storil? Smeš.) Demšar v zadrgi pravi, da je napravil zakon o kužnih bolezni (Smeš.) in o vojaških dopustih. On ni odgovoren za deželni odbor. (Razburjeni vzklik: Cemu te pa imamo? Dva domačina ga spominjata, da je obljubil pred volitvijo, da prevzame dežela neka pota, le če bodo njega volili. Demšar prebledeva in zoper zarjava. »Veliko si obljubil, zdaj pa nič ne storil.«) Demšar se je hotel cestnemu vprašanju izogniti, ker ni mogel nič navesti v svoje opravičenje. Končno je

obljubil, da bo posredoval pri deželu odboru za boljši grušč. O brošuri izjavi, da ga nič ne briga (Splošni smeš). Nato so vstajali eden drugim zborovalec in oštreljal Češkega Franceljna. — Župnik Rožnik je nato povedal, da je hvaležen dr. Žerjavu, ker njemu se ni posrečilo še nikoli spraviti skupaj Praščane. Le iz usmiljenja, da bo vedeče, je pri zadnjih občinskih volitvah volil za cerkev in podružnice. (Velikanski smeš.) Brošure so krivi liberalci, ki so v Ljubljani prečekali razdrojali rdečo brošuro otrokom. (Dr. Žerjav: To je nesramna laž!) Liberalci so povzročili brošur in drugih jezikih. Kdo je kriv, da je izšla brošura v laščem jezikupu? (Unisono: še shod: Škof!) Kdo je kriv v češčem? (Odgovor unisono: Škof!) Bil je tak smeš in zabava, da je starci ljudje ne pomnijo. Odgovarjal je med burnim dobrovanjem dr. Žerjav v tako Čečovemu Franceljnu, kakor fajmoštru, ki sta se skrili v svojo sobico. Ob splošnem navdušenju je predsednik shod za ključil.

+ **Klaverni popravek.** Kakor znano, je klepetavi dr. Krek zahajal vseslovanskega konjiča ter je na shodu v Unionu kričal o tem, da bodo naši nasprotniki kmalu spoznali, da ima zemlja slovenska še dosti prostora za njihove grobove. Vsi smo mislili, da je Janez Evangelist imel pri tem v mislih, če ne že samo Nemec, pa vsaj tudi Nemec. Zmotili smo se, dr. Krek hoče samo nas, na prednjake, pobiti in dotične grobove v slovenski zemlji, ki je blagoslovil same za naše kosti! V državnih zbornicah so namreč Nemci dr. Kreku očitali volitvah volil za cerkev in podružnice. (Velikanski smeš.) Brošure so krivi liberalci, ki so v Ljubljani prečekali razdrojali rdečo brošuro otrokom. (Dr. Žerjav: To je nesramna laž!) Liberalci so povzročili brošur in drugih jezikih. Kdo je kriv, da je izšla brošura v laščem jezikupu? (Unisono: še shod: Škof!) Kdo je kriv v češčem? (Odgovor unisono: Škof!) Bil je tak smeš in zabava, da je starci ljudje ne pomnijo. Odgovarjal je med burnim dobrovanjem dr. Žerjav v tako Čečovemu Franceljnu, kakor fajmoštru, ki sta se skrili v svojo sobico. Ob splošnem navdušenju je predsednik shod za ključil.

+ **Škof Bonaventura v Tržiču.** Včeraj je bil škof Anton Bonaventura v Tržiču. Mnogo se je opažalo, da mu niso priredili prav nobenega sprejema. Ljudstvo ga je popolnoma ignoriralo. Nihče ga ni pozdravljalo. Izmed množice ljudstva je poklenil preden samo neki čevljjar, da je dobil škofov blagoslov. Pravijo, da je bil škof silno pobit, ker se je prepričal, da ga ljudstvo res prav nič ne spoštuje, česar pa preje ni hotel verjeti.

+ **Ali je duhovnikom dovoljeno poznavati na bojkot?** Župnik Bajec na Blokah je imel preteklo nedel

nemu sreču in glasu. V Hoffmannu je imel gosp. Fiala mnogo prilike, pokazati svojo lepo umetnost. Svojo ulogu je izpel z mehko iskrenostjo in toplo lepoto. Gosp. Patočka je s svojim krepkim basom pač dobro predstavljal Copelia in Dapertutta in Miracula, ali v igri bi se dalo storiti več. Posebno v tretji pravljici bi bilo na mestu več satanskih čarobij, saj daje godba tako lepe momente. Tudi v drugem dejanju je bil prenarančen. Gdě Peršljeva je imela s svojim lepim glasom sedež srečen večer. Ugajali so tudi nosilec manjših ulog: Gosp. Bokšek, g. Lipnický, g. Povhe in g. Kranjec. — Gledališče ni bilo razprodano. — V nedeljo popoldne so igrali vtrečje francosko burko »Gdě Josette — moja žena« pred dobro obiskanim avditorijem (ne oratorijem). Predstava je bila mestoma zelo popoldanska. Zvečer so ponovili »Mamzel Nitouche«. Predstava ni bila boljša od premiere. O gdě Thalerjevi še nimajo boljših besed, a mogoče je njen napredovanje. Gledališče je bilo polno. Aplavza nič premalo, in od tega je dobil gosp. Bohuslav znaten del.

Družbi sv. Cirila in Metoda je postal gosp. Tomo Koprivec v Zagori za Savo 21 K, katere je nabral za rezbo od tistih, ki so si ogledali divjo kozo, katero je ustrelil v svojem lovišču. Gospodu Kopriveu lovski in in Ciril - Metodov pozdrav! — Gosp. Tušek je postal iz Možirja 9 K 20 h, katere je nabrala za družbo maša Stanka, in sicer: ob blagoslovju male kapelice skupno s Cirilkom 4 K 20 h, za raztrgan čevljem 3 K in 2 K za dobro rešeno uganko: »Zakaj so ženske bolj trdorocene, kot moški? — Stankin odgovor: »Zato, ker kujejo kure!« — Zivela mala, pridna Stanka!

Hišna preiskava pri nemških realcih. Kakor smo že poročali, izvajajo zadnje čase nemški srednješolski dijaki po ljubljanskih ulicah z burševskimi čepicami. Tako jim tudi preteklo soboto ni dala žilica mirovati in pokazali so se zopet na cesti. Tako nečuvno izzivanje nadutih mladencičev je seveda izvralo med občinstvom, posebno med mlajšimi ljudmi, silno ogorčenje in naravno je, da so ti sledili vrčajočemu se burševskemu naraščaju. Na Sv. Petru nasipu pred hišo št. 19 se je nabrala naenkrat precej občinstva. Policia je morala stopiti v akcijo in je razpršila gledalce. V tej hiši namreč so imeli omenjeni nemški izzivati svoje stanovanje. Večinoma so to realeci iz VII. realke. V nedeljo pa je imela policija hišno preiskavo in njih stanovanju in konfiscirala jih je čelede, sablje, knjižice, v katere so zapisovali posamezne prispevke i. dr. Imena so znana. Zadeva pride pred sodišče. Za danes se vzdržujemo vsega komentaria.

Štedenje pri deželnem sodišču. Gospod predsednik Levičnik je našel nov način štedenja. Izpraznjnih mest sodnih slug več ne odda, nego si pomaga s tem, da reaktivira že upokojene sodne sluge. Ne rečemo nič proti tem reaktiviram gospodom, vse časti so vredni in vestni ter dobrì delaveci. A resnica je tudi, da je na deželi mnogo takih sodnih slug, ki bi radi prišli naprej, ki bi radi prišli že zaradi vzgoje svojih otrok v neslužbenih letih. Tudi mnogo ljudi, ki bi radi dobili kako službo sodne sluge, pa je ne morejo, ker je gospod Levičnik upeljal prakso reaktiviranja penzioniranih moči.

Javno predavanje. Opozarjamo na današnje predavanje gosp. dr. Bogumila Vošnjaka o »francoski gospodarski politiki v Iliriji«. Predavanje se vrši v Mestnem domu ob 8. zvečer.

— »Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatski okraje priredi »Miklavžev večer« za svoje člane in prijatelje društva v soboto, dne 4. decembra v gostilniških prostorih gospoda I. Pavška na Sv. Martina cesti št. 36. Društvo bo na svoje stroške obdarilo 11 otrok z oblike in štiri stare ubožine v denarju, stariši pa, ki žele, da se njih otroki obdarji na tem večeru, se prosi, da izroči dotične darove društvu vsaj do sobote 5. popoldne z označbo prijema v rodbinskega imena.

— **Zveza jugoslovenskih hranilnic**, ki bo imela svoj sedež v Ljubljani, bo v kratku stopila v življeno. Pravila so sestavljena po vzorenih zvezah čeških hranilnic.

Vinski sejem v Krškem. Vinska kupčija z novim vinom se precej počasi razvija, ker kupec se nikakor ne morejo odločiti za nakup večjih innožin novega vina, ker še niso prepričani, kako se bo razvilo in če se bo držalo. Pred tremi, štirimi tedni se splošno pač ni dalo to določiti; drugače je pa sedaj, ko so vina že pokipela in se tudi precej očistila. Sedaj se bo stanovitost in dobrota vina lahko spoznala. Da bodo dobili splošen pojem letosnjem »Dolenjcu«, ki se neopravičeno tako pod-

cenjuje, priredi krčke občine potjrišnjem, v sredo dopoldne ob 11. zopet vinski semenj v Krškem v gostilniških prostorih g. Gregoriča. Cenj. odjemalcii se ujedno prosijo, da tudi ta semenj v mnogobrojnem številu posetijo ter da osrečijo revnega dolenskega vinogradnika z nakupom njegove, s trudem pridelane vinske kapljice.

Grozen zločin v Tržiču. V Tržiču so prišli na sled strašnemu zločinu, ki ga je zakrivil lovec barona Friderika Borna. Pred približno 14 dnevi je šel 20letni sin nekega posestnika v Begunjah s svojimi ljudmi spravljati les v Kohovnico. Tu se je ločil od svojih ljudi ter se napotil proti vrhu hriba, da pregleda gozd. Fant se ni več vrnil. Iskali so ga celih štirinajst dni, toda vse iskanje je bilo brezuspešno, izginil je brez sledu. Po zadnjem deževju pa so ga našli visoko v gozdru zkopanega. Dognalo se je, da ga je ustrelil neki lovec barona Friderika Borna ter ga zakopal v bližini nekega jarka. Ker mrtvec ni bil zakerpan dovolj globoko, je zadnji dež izpral z njega pesek in prst, da je molela njegova roka iz zemlje. Tako so ga našli. Stvar se je ovadila orožnikom. Sum, da je ustrelil nesrečnika, je takoj padel na barona Bornovega loveca, ki je v kritičnem času imel službo v onem okolišu. Orožniki so se napotili na lovčeve stanovanje. Našli so doma lovčeve ženo, ki se je silno prestrašila ter v strahu priznala, da je njen mož res zagrešil oni strašen zločin. Dosedaj še nismo mogli poizvedeti niti za ime ustreljenca, niti za ime loveca.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Rajhenburg-Videm uprizori v nedeljo, dne 12. decembra t. l. v restavraciji »Unschuld« v Rajhenburgu gledališki predstav: »Prvi ples« in »Citalnica pri branjevki«. Tamburanje. Začetek točno ob 4. popoldne. — Dne 9. prosinca 1910 se vrši v restavraciji »Unschuld« v Rajhenburgu »planinski sejem« društva za tujski promet v Rajhenburgu. Sosednja cenjena društva se opozarjajo na to pri eventualnih svojih prireditvah!

Ornigov pes. Slovenski mladenc Anton Pichler je rekel nekemu Ornigovemu prigajajuču, da je Ornigov pes. Župan in deželni poslanec Ornig iz Ptuja, ki v svoji mladosti še vedel ni, da je sploh kak nemški jezik na svetu, ki je pa zdaj najhujši Nemec, se je čutil vsled »Ornigovega psa« razčlanjenega. Mogočni Ornig je tožil slovenskega mladenciča, radi razčlenjenja časti. Bilo je vsega skupaj sedem obravnav. Končni uspeh je bil ta, da je bil Pihler oproščen, Ornig pa plača stroške svojega in Pihlerjevega zastopnika.

Občinske volitve v Ormožu se vršijo dne 2. decembra. »Nemci« strastno delajo za nemškutarje.

Poneverjenje. Pomožni mestni izterjevalec v Mariboru, Josip Pessek, je v zadnjih mesecih poneveril krog 377 K. Pessek se je zdaj sam javil sodišču. Zagovarja se s tem, da ni mogel živeti z dnevno plačo 2 K 50 v, akoravno je samec. Stranke bodo morale še enkrat plačevati, ker Pessek ni bil opravičen, sprejemati denarje in je na opominih izrečeno stalo, da se mora plačati v mestno blagajno.

Na železniških postajah v Prevaljah in v Spodnjem Dragovgradu groze uradniki s policijski, aki Slovenci zahtevajo vozne listke v slovenskem jeziku. Čudno, da visoki gospoda dovoli, da se Slovenci sploh smejo voziti po avstrijskih železnicah.

Tako delajo z nami. V Zilski Bistrici so imeli doslej slovenskega učitelja. Nemškutarji nadzornik Benda ga je pa brez potrebe poslal med Neunce, na njegovo, torej slovensko mesto, pa je poslal trdega Neuncia. Slovenci smo res uboga para, s katero postopajo gotovi krogi kakor se jim zljudi.

Uradnik tržaškega magistrata arretiran radi goljufije. V soboto popoldne so policijski agentje na javni ulici v Trstu arretirali splošno znanega nadirredentaria Alojzija Gaspardisa, višjega tržnega komisarja tržaškega magistrata. — Ta strupeni sovražnik Slovencev ima na svoji vesti več goljufij, radi katerih je slednjic prišel pod ključ. — Poleg drugih lumperij, ki jih je zadnje čase zagregal, je tudi ta, da je prišel pred nekaj dnevi v gostilno neke Fani Vranič v ulici S. Maurizio št. 4, ki je bila pred časom izročila gostilno Matevžu Ljubiču, krčmarju v ulici Pondres št. 3. — Izdal se je za policijskega komisarja in zahteval, da se mu ima takoj izplačati deset kron, na račun policijskih dolžnosti stroškov; kar se je tudi zgodilo. — Na to je šel v gostilno Ljubiča v ulici Pondres, se izdal tam za namestniškega uradnika in vprašal po dekretnem. Ker je bil dekret še vedno v rokah Fani Vranič, se je Ljubič opravičil, kar pa seveda ni nič pomagalo, strogi »namestniški komi-

sar« je Ljubiča kaznoval na lieu mesta na 50 K, katero mu je Ljubič tudi izplačal, na kar je Gaspardis odšel, rekle, da se povrne. — Podal se je na to k nekemu krčmarju Vradišču ter v imenu zakona, kot policijski komisar zapovedal, da ima izročiti ključe do vina in denarja. To je bilo pa vendar krčmarju malo preveč in je tekel po policiji. Med tem jo je pa že »komisar« odkulil. — No, policija ga je slednjč vendar našla in zaprla. Ob času zadnjih volitev v juniju, je bil tudi Gaspardis v znanem Mazzinijanskem brlogu, ko so Mazziniani strelijali s svojega gnezda na socijaliste, in kjer je policija našla potem cel arsena raznega smrtonosnega orodja. — Gaspardis je bil kot sokrivate aretiran in si je celo poskusil vzeti življence v zaporni, a so ga končno izpuštil. Zdaj se je povrnih v zapor kot goljuf. — Taki magistratni uradniki so Trstu!

Odmov preoveden tržaškega aketa v rabi slovenskega jezika v cerkvah. »Narodna čitalnica« v Brezovici pri Materiji ima krepak cerkevni zbor, ki ga vodi sedaj učitelj L. Žerjal. Ta cerkevni zbor poje že skoraj 30 let pri vseh cerkevih opravilih. Nedavno pa je prišel župnik Normali v Brezovicu k učitelju, kateremu je naznani, da se mora odslej dvakrat na teden spoučevati latinsko petje, ker je dosedanje slovensko petje pri maši previšeni gospod škof preposedal. — Vsled te nove klofute, prizadete Slovencem od strani cerkevne oblasti, so se sešli člani »Narodne čitalnice«, ki so izjavili soglasno z vso brezovško župnikom, ki obsegata 12 vasi, da ne dopuste nikdar, da bi se v cerkvi pelo drugače nego slovensko. — Če bodo vsi primorski Slovenci tako odločni, potem bo tržaški škof Nagl kmalu zgubil svoje latinsko židovske rožičke.

Prodržnost c. kr. uradnika. V »Narodnem domu« v Barkovljah je nastanjena c. kr. tobakarna. Pretekli petek se je zglasil v tobakarni c. kr. finančni komisar. Ker ni dobil užigalic italijanske Legi nationale, je bil mož ves iz sebe. Zahteval je, da se morajo prodajati v tobakarni tudi italijanske užigalice. Prodajalka pa mu je kratko odvrnila. Kadar bodo prodajali v glavnih tobakarnah na Corsu in tudi v drugih tobakarnah v mestu slovenske užigalice, takrat se bodo prodajale v naši tobakarni tudi Legine užigalice. — Neverjetno, kaj si že vse upajo razni c. kr. ljudje!

C. kr. avstrijske državne železnice. Glasom v »Osservatore Triestino« od 27. novembra 1909 objavljene razglasila so razpis za področje c. kr. državno železniškega ravnateljstva v Trstu za leti 1910 in 1911 konfekcioniranje uniform. Ponudbe (cenike) se sprejemata najkasneje do 15. grudna t. l. 12. opoldne pri vloženem zapisniku c. kr. drž. železniškega ravnateljstva v Trstu. Pogoje in druge podatke se lahko dobijo pri navedenem c. kr. državno železniškem ravnateljstvu oddelek II. ali če se pošlje poštino.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi. Glasom v »Osservatore Triestino« od 27. novembra 1909 objavljene razglasila so razpis za področje c. kr. državno železniškega ravnateljstva v Trstu za leti 1910 in 1911 konfekcioniranje uniform. Ponudbe (cenike) se sprejemata najkasneje do 15. grudna t. l. 12. opoldne pri vloženem zapisniku c. kr. drž. železniškega ravnateljstva v Trstu. Pogoje in druge podatke se lahko dobijo pri navedenem c. kr. državno železniškem ravnateljstvu oddelek II. ali če se pošlje poštino.

O ponesrečenih zrakoplovcev pri Krasici. Okrajna oblast v Sušaku je dobila v soboto od staršev ponesrečenih zrakoplovcev dr. Brindomanna in Franckej brzojavko, v kateri starši prosijo, naj se ponesrečenemu pokopljita, marvez zdravniško konservirata, da se bosta mrtvi tripli lahko prepeljati v domovino. Zrakoplov so v soboto transportirali v Krasico, kjer ga je shranilo županstvo. Balon je popolnoma nepoškodovan, samo košča je razbita in potrgane vrvi, s katerimi je bila košča privezana na zrakoplov.

Umrl je v Klanju na Hrvaskem lekar g. Franjo Culot, svak ces. svetnika gospoda Ivana Murnika v starosti 74 let.

Spomenik Karagiorgiju, osovoboditelju Srbije, postavljen na Kalemeđanu v Belgradu. Natančja za načrt tega spomenika so se udeležili vsi sršni kiparji in Splitčan Paška Vučetić. Nagrada za najboljši načrt v znesku 1000 dinarjev je dobil Vučetić, kateremu je tudi poverjena izvedba spomenika. Spomenik Karagiorgiju bo stal 60.000 dinarjev.

Slovenec ubit v ameriškem rudniku. V rudniku št. 4 v Sunnyside, Utah so 4. t. m. eksplozionali plini ter razdelili rove. Podsluo je 8 delavcev, izmed katerih so bili 3 mrtvi in sicer 2 Hrvati in Slovenec J. Zorko, star 32 let. Zorko je zapustil ženo z malim detetom. Bil je član podpornega društva.

Prijeta tatuja. Ko je v soboto popoldne pustila na Figovčevem dvostručku delavčeva žena Ivana Kranjčeva na vozlu koščaro, v kateri je imela za 12 K špercijskega blaga, je to priliko

porabila ne posebno dobrega slovesa Marija Neuholdova ter to ukradla. Bila pa je pravočasno zasačena in aretovana.

Pobegnil je iz hiralnice dne 24. t. m. umobolni Martin Boršč roj. 1872. v St. Jerneju na Dolenjskem. Kjer bi se pojabil, naj ga obdrže in izroči nazaj. Boršč baje ni posebno neveren.

Nesreča. Ko je v soboto sekal v gozdu posestnik sin Štefan Kočvar iz Zamosteca smrek, mu je padla ena na levo nogo ter mu jo zlomila. Ponesrečenec so prepeljali v delno bolnico.

Bolavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 70 Macedoncev, 45 Hrvatov in 5 Slovencev, nazaj je pa prišlo 35 Hrvatov. V Heb je šlo 35, v Buchs 40, v Beljak pa 24 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 30 Kočvarjev.

Izbubljeno in najdeno. Branjevka Jera Tomčeve je izgubila denarnico, v kateri je imela 17 K denarja. — Gdě Pavla Schleglova je izgubila srebrno uro. — Prevoznik Marko Kralj je izgubil listnico, v kateri je imel dva bankovca po 20 K. — Dijak Ivan Fabjan je našel žensko zlepno uro.

Razne stvari.

*** Velikanski požar** je razsaljal prejšnji teden v italijanskem delu mesta Now-Yorka. Velika, par tisoč stanovanje, v kateri je imela 17 K denarja. — Gdě Pavla Schleglova je izgubila srebrno uro. — Prevoznik Marko Kralj je izgubil listnico, v kateri je imel dva bankovca po 20 K. — Dijak Ivan Fabjan je našel žensko zlepno uro.

*** Če je mož v Ameriki,** doma pa mlada žena, potem navadno ni vse v redu. O tem se je te dni prepričal delavec Aleksander Gyarmathy iz Kapošvara. Bil je več let v Ameriki ter pridno pošiljal ves svoj zasluzek. Pred tednom je prišel nenadoma domov. Zvedel je pa, še predno je stopil v stanovanje svoje žene, da je imel ves čas doma namestnika, ki je zanj opravil zakonske dolžnosti. To je mož tako razčakilo, da je pograbil revolver ter ustrelil ženo in svojega otroka. Nato se je sam javil sodišču.

*** Če je oče prestrog** tudi ni vedno dobro. Premožni kmet Janoš Czihor iz okolice Komorna je vedno pretil, da bo svojega edinega sina Belo izdeleni. Mladi Bela se je tega takoj bala, da je sklenil ubiti svojega očeta. Za ta načrt je pridobil tudi svojega svaka Andreja Lajosa. Nekega dne sta zvabila starega v vinograd, kjer sta ga do smrti potolka. Hudodelstvo pa je prišlo na dan in te dni sta sta oba morilca pred porotnim sodiščem v Komornu. Porotniki so uvaževali Belov položaj, zato je bil obsojen samo na osem let, njegov svak Lajš je pa na pet let ječe.

Meteorologično poročilo.

Vreme	Cas	Stanje	Baro-	Vetrovi	Nebo
	opaz- vanja	metra v mm	metri		
27.	2. pop. 9. zv.	7402 7411	-36 -57	sl. jizzhod sl. szahod	meglja
28.	7. zj.	7415	-78	brezvetr.	"
29.	2. pop. 9. zv. 7. zj.	7410 7398 7383	-38 -72 -75	sl. jizzhod sl. szahod sl. szahod	meglja meglja meglja

Srednja predvčerajšnja temperatura -5,2°, norm. 1,1° in včerajšnja -6,3°, norm. 0,9°. Padavina v 24 urah 0,0 mm in 0,0 mm.

Ceno se preda različno

pohištvo

Prod. škofije 13, I. nadstropje
v Ljubljani. 4386

Gospodinčna

se sprejme na stanovanje in hranu.
Vogova ulica 12, II. nadstr. desno.
4339

Išče se

prodajalka

v trgovino z mešanim blagom, stara
od 25 let naprej. Znati mora slovensko
in nemško. 4390

Pisna naj se pošiljajo na upravnštvo
»Slov. Naroda« pod »prodajalka.«

Mlad trgovski pomočnik vojaščine
prost, izvezban v mešani stroki, zmo-
žen slovenskega in nemškega jezika želi
premeniti.

službo

do 15. januarja 1910.
Našlov pove uprav. »Slovenskega
Naroda.« 4388

Blagajnik

tačunski vodja in korespondent, v sta-
rosti 39 let. več slovenskega, nemškega
in hravtskega jezika, z večletnimi prima
spričevali,

istične primerne službe

• Ljubljani, ali v bližini mesta. 4391
Našlov pove uprav. »Slov. Naroda.«

Vinarska in gospodarska zadruga

v Dornbergu na Goriškem 4139

ima naprodaj
mnogo tisoč hektolitrov
najizbornejšega

vin a

med tem tudi nekaj sladkega à la
»prosekar«. Na zahtevo se pošljejo
vzorci.

The Royal Bio Co.

V torek, 30. novembra
četrta predstava
v »Mestnem domu«.

Spored:

1. Potovanje skozi Gantane in Alzir. (Novo.)
2. Energična žena.
3. Orloj v spodnjem svetu.
4. Tat okrade tat.
5. V poboljševalništvu.
6. Lepa kontoristka. (Komično.)
7. Moderna bitka na morju.
8. Dedačina sinčkinje.
9. Kamolomoli v Angliji.
10. Sherlock Holmes: Izvošček št. 519.
11. Kratkovidni lovec. (Komično.)
12. Prvi izlet biciklistinje.

Začetek predstave ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: Rezervirani sedeži K 1-50,
I prostor K 1, II. prostor 50 vln., III.
prostor 50 vln.

Stroci plačati: na rezerviranem sedežu
70 vln., na I. prostoru 50 vln., na II. pro-
storu 40 vln., na III. prostoru 30 vln.

Dvorana je kurjena. Danes v pondeljek ni predstave. Prihodna pred-
stava bo jutri v torko in nadalje vsak dan
ob 8. zvečer.

Pri predstavah svira sekstet.

The Royal Bio Co.

Maznamile!

Ravnateljstvo kinematografov »Ideal« in »Pathé« vladno naznanja, da se bodo vrile predstave začenši v četrtek, 2. decembra vsak četrtek in soboto od 3. do 6. zvečer s posebnim poučljivim in zabavnim sporedom

za mladino!

Ker bosta imeli obe podjetji s to uvedbo večje izdatke, se nadajata, da bode slav. občinstvo to upoštevalo ter izkazalo z obilnim obiskom svojo naklonjenost.

Hvalični ravnateljstvi kinematografov »Ideal« in »Pathé«

Podpisani naznanjam, kot veruh nedoletnih otrok pokojnega gosp. Krala Florjana, da sem dal

knjigarno in trgovino s papirjem

Karel Florian v Kranju

Katoliškemu tiskovnemu društvu

v Ljubljani v najem.

Tiskovno društvo je kupilo zalogu, ni pa prevzelo nobenih terjatev in noben obveznosti. — Kdor ima torej do označene trgovine še kake zahteve, naj predloži podpisano račun najpozneje do 15. decembra t. l., na zakasne objave se ne bom mogel oziroma.

Tomo Pavšar, Kranj.

Steckenpferd

Lilijno-mlečno mleko
Najboljše mleko za kože
in proti pegam!
Deliva se pošto!

954

Ravnkar se dobi krasni

reklamni koledarji
za leto 1910.

s torbico ali brez torbice.
katere oddajam vrlic elegantni
izdelavi po 4335

strajno nizkih cenah.

Natisk firme

brezplačno. !!!

Nihče !!!

naj ne opusti, predno kaj kupi,
zahtevati moje vzorce in cene.

Prestrežka tečna in solidna.

Ivan Bonač

togovina papirja na debelo

Ščenborgove ulice, nasproti paši.

A. Kunc

Ljubljana

Dvorski trg št. 3.

Podružnica:

Jesenice, Gorenjsko.

Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

Sv. Miklavž!

Prosim, da Sv. Petra cesto štev. 8 v Ljubljani!

ŠARČEVO

blago je zanesljivo dobro in poceni.

perilo je prav lepo in dobro izdelano, to izveš na
Sv. Petra nastopu št. 7, tam ga izdelujejo do-
mača dekleta, pogled noter, šivalni stroji se gonijo z
elektriko, to gre hitro, zato je poceni.

dekleta izdelujejo vso perilo za gospo in go-
spodo po meri in okusno. V prodajalni se Ti bode
pa vse tako ceno računale, da ne dobis nikjer tako
poceni.

ŠARČEVA

platno, prti, prtič, krtsalke, švicarsko ve-
zenje, to so lepa darila. Angloški šifon to je
kaj dobrega.

Žepno ručo so zelo lepe, cene za te je neverjetno
znizali.

ŠARČEVE

ŠARC predaja posamezne ostale predmete in ostanki za majhen
dehar.

Sv. Miklavž

pojdite k Šarcu v Ljubljano na Sv. Petra cesto št. 8.

Prilika je nujna, kumpi mnogo! Iz dežete pa nisi!

4389

ANTON ŠARC se ti vladno
pripreče.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovidnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

— vzajemno zavarovalna banka v Pragi. —
Res. fond 44,437.000,- K. Izplačene odškodnine in kapitalje 98,323.400,- K.
Po velikosti druga vzajemno zavarovalnica naše države

— v vseh slovensko-narodnih upravah.

Vse poslovna dejstva:
Cigar pišarne so
v lastni bančni hiši 1. Čopovičkih dnik št. 12.

Igrače za Miklavža

in lepa darila za Božič

prodaja po solidnih cenah

Vaso Petričič, Ljubljana.

Pristne ruske galosje

,Zvezdna znamka“

so najboljše.

3908

Tvornica

„Provodnik“

v Rigi

jamči za stanovitnost.

Dovaja se pri Vaso Petričiču v Ljubljani in po vseh
boljših trgovinah s čevlji in z galanterijskim blagom.

Izvleček iz voznega reda.

Veljavom od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. tel.)

7-08 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. tel., Gorico, drž. tel., Trst, c. kr. drž. tel., Beljak (čes Področčico), Celovec.

7-28 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 popoldne: Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čes Področčico), Celovec, Prago, Dražane, Berlin

11-40 popoldne: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. tel., Gorico, drž. tel., Trst, c. kr. drž. tel., Beljak, (čes Področčico), Celovec.

11-48 popoldne: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-28 popoldne: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čes Področčico), Celovec.

8-28 zvečer: Osebni vlak v s